

TALOUSARVIO 2020 JA TALOUSSUUNNITELMA 2020 – 2023 ELINVOIMA



ELINVOIMALAUTAKUNTA 16.10.2019

Elinvoimalautakunnan toimiala

Vastuhenkilö: elinvoimajohtaja Heikki Mäkilä

	30 ELINVOIMA						
Selite	TP 2018	TA 2019	TOT 2019	Esitys ltk:lle	TS 2021 (1000e)	TS 2022 (1000e)	TS 2023 (1000e)
KÄYTTÖTALOUS							
MYYNTITUOTOT	-269 772	-293 500	-257 211	-314 000	-310	-310	-310
MAKSUTUOTOT	-957 746	-707 500	-1 021 256	-682 500	-683	-683	-683
TUET JA AVUSTUKSET	-510 570	-947 200	-298 336	-901 000	-915	-925	-935
VUOKRATUOTOT	-1 133 213	-1 148 000	-18 218	-1 120 000	-1 120	-1 070	-1 070
MUUT TOIMINTATUOTOT	-3 468 594	-13 400	-292 662	-255 400	-805	-805	-405
VALMISTEVARASTOJEN MUUTOS							
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	-16 017	-2 000	-7 878				
MUUT RAHOITUSTUOTOT							
TULOT	-6 355 912	-3 111 600	-1 895 561	-3 272 900	-3 833	-3 793	-3 403
PALKAT JA PALKKIOT	1 996 115	2 877 200	1 655 243	2 987 100	2 961	2 961	2 961
ELÄKEKULUT	403 735	549 300	351 930	582 900	580	580	580
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	74 594	103 300	45 456	107 700	104	104	104
HENK.KORVAUKSET JA MUUT	-16 860		-23 100				
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT							
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	1 283 277	1 416 200	854 667	1 329 400	1 323	1 323	1 323
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	164 471	180 100	123 857	164 500	158	158	135
VARASTOJEN LIS.TAI VÄHENNYS							
AVUSTUKSET	1 830 253	1 880 800	1 245 737	1 690 900	1 596	1 486	1 386
VUOKRAKULUT	348 780	372 600	308 062	413 200	411	411	411
MUUT TOIMINTAKULUT	123 470	93 000	88 831	95 600	94	94	94
MUUT RAHOITUSKULUT	157		6 105				
MENOT	6 207 992	7 472 500	4 656 788	7 371 300	7 227	7 117	6 994
NETTO	-147 920	4 360 900	2 761 227	4 098 400	3 394	3 324	3 591
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	65 258	125 100		524 800	548	454	136

Toiminnan kuvaus

Elinvoima keskittyy vetovoimaisen toimintaympäristön kehittämiseen yrityksille, asukkaille ja vapaa-ajan viettäjiille. Toimialan tehtäalueisiin kuuluvat maankäyttö, elinkeino- ja työllisyystoiminta sekä tapahtuma- ja kulttuuritoiminta.

Toimintaa suunnataan strategiaohjelmien tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä muiden toimialojen kanssa. Elinvoimatoimiala toteuttaa osaltaan talouden tasapainottamisohjelman edellyttämät toimenpiteet.

Toimintaympäristö ja sen muutokset 2020-2023

Yritysten toimintaan vaikuttavat yleinen talouskehitys ja maailmantalouden epävarmuustekijät. Yleisesti ottaen näkymät ovat kuitenkin edelleen hyvät. Osaavan työvoiman saatavuus on kasvun esteenä monella toimialalla.

Heinolassa työttömyys on laskusuunnassa, vaikkakin työttömyysprosentti on edelleen Lahden jälkeen maakunnan korkein siitäkin huolimatta, että työpaikkojen määrä Heinolassa on kasvanut. Tämä kertoo siitä, että Heinolassa rakennetyöttömyys on voimakasta ja töissä käydään paljon naapurikunnista. Hämeen TE-toimisto on päättänyt lakkauttaa toimistonsa Heinolasta marraskuun loppuun 2019 mennessä. Työllisyydenhoidon kuntakokeilu käynnistyy myös Päijät-Hämeessä, ja sen osalta kaupunki valitsee tarkoituksenmukaisen tavan olla mukana.

Matala syntyvyys, ikääntyminen ja kaupungistuminen vaikuttavat laaja-alaisesti myös Heinolan näkymiin. Näistä pyritään löytämään myös mahdollisuuksia samalla kun negatiivisia vaikutuksia pyritään minimoimaan.

Lahti on päässyt mukaan niiden suurimpien kaupunkien joukkoon, joiden kanssa valtio on valmis tekemään maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevan sopimuksen (MAL-sopimus). Heinola on useimpien muiden Päijät-Hämeen kanssa yhteistyössä Lahden kaupungin kanssa, yhteisenä tavoitteena saada aikaan sopimus vuonna 2020.

Lahden kaupunki valittiin Euroopan ympäristöpääkaupungiksi 2021. Tämän hyödyntämistä myös Heino-
lassa valmistellaan yhdessä Lahden kaupungin kanssa.

Toiminnalliset painopisteet 2020

Keskeisiä painopisteitä ovat:

- työllisyydenhoidon vaikuttavuuden lisääminen ja nettokustannusten alentaminen uusilla toimintamalleilla ja yhteistyöllä
- matkailuliiketoiminnan toimintaympäristömuutosten hyödyntäminen
- bio- ja kiertotalouden ekosysteemin ja invest in-toiminnan kehittäminen
- Vierumäen yrityspuiston markkinointi
- kiinnostavan asumisen tarjonnan lisäämisen toimenpideohjelma
- asiakkuudenhallinnan ja asiakashankinnan kehittäminen
- MAL-sopimuksen aikaansaaminen ja Lahti Green Capital-statusen hyödyntäminen
- keskustan elinvoiman lisääminen
- ympärivuotisen tapahtumatarjonnan lisääminen omin tapahtumin ja mahdollistamalla tapahtumien järjestäminen
- merkittävien kaavahankkeiden eteenpäin vieminen ja loppuunsaattaminen
- kaupunkisuunnittelun järkevöittäminen

Tuottavuutta kuvaavat mittarit 2020 - 2023

Nettokustannukset/asukas (€/asukas/vuosi)

	2019	2020	2021	2022	2023
Työllisyydenhoito	151	154	148	142	135
Elinkeinopalvelut	49	52	51	51	51
Tapahtumat ja kulttuuri	14	14	13	13	13
Lintutarha	12	13	12	12	12
Kaavoitus	12	13	12	12	12
Kiinteistöt ja mittaus	-23	-36	-65	-63	-42

Henkilöstösuunnitelma

Vakituisen henkilöstön määrää ei ole suunnitelmissa kasvattaa. Ratkaisevaa on kuitenkin kokonaistaloudellinen vaikuttavuus erityisesti työllisyydenhoidossa ja yrityspalveluissa. Suunnitelmakaudella toimialalla on tapahtumassa useita eläköitymisiä. Näiden korvaamistarvetta uusilla rekrytoinneilla pyritään hillitsemään toimialojen välistä yhteistyötä lisäämällä.

Riskienhallinta

Toimialan keskeisin riski on henkilöstöriski: monet toiminnot ovat riippuvaisia yksittäisistä avainhenkilöistä. Riskinhallinnan keinoja ovat työhyvinvointiin, johtamiseen ja sijaisuuksien järjestämiseen liittyvät toimet.

300 YRITYKSET JA TYÖ

Vastuuhenkilö: Elinvoimajohtaja Heikki Mäkilä

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmataavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso
<i>Palvelutuotannon kustannusten alentaminen</i>	Työllisyydenhoidon nettokustannusten alentaminen	Aktivointiaste	>30%

Toiminnan kuvaus

Yritykset ja työ -palvelualue jakautuu työllisyydenhoitoon ja elinkeinotoimintaan.

Elinkeinotoiminnassa on oleellista kehittää toimintaympäristöä vastaamaan toimijoiden tarpeita ja odotuksia koskien esimerkiksi toimitila-, palvelu-, yritysysteistyö-, markkina-, osaja-, asumis- ja muita ilmeneviä asioita. Tätä tarjoamaa on samalla paketoitava helposti omaksuttaviksi markkinointiviesteiksi ja tarjoamaksi, ja markkinoinnin avulla on tavoitettava haluttuja kohderyhmiä yritysten, investointien, työpaikkojen ja asukkaiden saamiseksi. Samalla on huolehdittava paikallisten yritysten palveluista kysyntää vastaavasti. Hanketoiminnalla haetaan toiminnalle taloudellisia ja henkisiä resursseja. Yhteistyöverkostoja rakentamalla voidaan vaikuttaa ja hyötyä kohtuullisilla panostuksilla.

Toimintaympäristö ja sen muutokset 2020-2023

Työllisyydenhoidossa on suunniteltu otettavan käyttöön uusi asiakaslähtöinen yhteistoimintamalli Heinolassa. Tavoitteena on, että Heinolan keskitetyn työllisyydenhoidon ihmiset, sosiaali- ja terveystoimen sosiaalipalveluohjaaja ja työttömien terveydenhoitaja, kaksi Hämeen TE-toimiston työntekijää sekä Jyväskylän työllisyydenhoitohankkeen resurssit sijoittuisivat yhteisiin tiloihin. Kuntouttavan työtoiminnan määrää lisätään niin työpaja Torpan kuin ostopalveluiden avulla aktivointiasteen nostamiseksi ja työllisyydenhoidon nettokustannusten alentamiseksi.

Matkailualalla tapahtuu positiivisia asioita. Kimolan kanava avataan liikenteelle keväällä 2020. KymiRing-rata valmistuu, ja siellä pidetään ensimmäiset Moto-GP-kisat elokuussa 2020. Salpausselkä Geopark-projektiin palkataan kaksi ihmistä Lahti Regionin organisaatioon, millä edistetään alueen geomatkailua ja valmistaudutaan hakemaan Unescon Geopark-statusta. Vierumäki Resortin alueella uusien vapaa-ajan kohteiden rakentaminen jatkuu.

Bio- ja kiertotaloustoimialan näkymät ovat muun muassa kasvavan ympäristötietoisuuden vuoksi hyvät. Heinolan ekosysteemi on jäsentynyt ja tiivistynyt, ja toimijoiden yhteistyö sekä hankerahoitus antavat hyviä mahdollisuuksia saada aikaan kasvua.

Toiminnalliset painopisteet 2020

- työllisyydenhoidon vaikuttavuuden lisääminen ja nettokustannusten alentaminen uusilla toimintamalleilla ja yhteistyöllä
- matkailuliiketoiminnan toimintaympäristömuutosten hyödyntäminen
- bio- ja kiertotalouden ekosysteemin ja invest in-toiminnan kehittäminen
- Vierumäen yrityspuiston markkinointi
- kiinnostavan asumisen tarjonnan lisäämisen toimenpideohjelma
- asiakkuudenhallinnan ja asiakashankinnan kehittäminen
- MAL-sopimuksen aikaansaaminen ja Lahti Green Capital-statuksen hyödyntäminen
- keskustan elinvoiman lisääminen

310 KULTTUURI

Vastuhenkilö: kulttuurisihteeri Saija Jäppinen

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmataavoite	Sitovat tavoite	Mittari	Tavoitetaso
<i>Elävä keskusta, palvelukokemus</i>	Tapahtumat vahvistavat kaupungin imagoa	Majoitusvuorokaudet	Matkailijoiden määrän kasvattaminen
<i>Elävä keskusta, palvelukokemus</i>	Tapahtumat ovat vetovoimatekijä keskustan elävöittämisessä	Tapahtumien kävijämäärät	Yli 50 000 kävijää

Toiminnan kuvaus

Kulttuuripalvelut vastaavat kulttuurilain määrittämistä tehtävistä, kaupungin tapahtumatuotannosta, kesäteatterin tuottamisesta, WPK-talon toiminnasta ja lintutarhasta. Kulttuuripalvelut tuottavat ympäri vuoden tapahtumia, jotka tarjoavat asukkaille taiteellisia ja yhteisöllisiä kokemuksia. Kulttuuripalvelut koskettavat kuntalaisten vapaa-aikaa, ja siksi niillä on ennaltaehkäisevää ja henkistä hyvinvointia ylläpitävä merkitys. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on tukea kuntalaisten taiteen harjoittamista ja harrastamista 3. sektorin kanssa tehtävällä yhteistyöllä ja avustuksilla.

Lintutarha hoitaa loukkaantuneita luonnonvaraisia lintuja ja palauttaa ne takaisin luontoon toiminta-ajatuksensa mukaisesti.

Toimintaympäristö ja sen muutokset 2020 - 2023

Keskustan elinvoimaisuuden näkökulmasta monipuolinen kulttuuri- ja tapahtumatarjonta ympäri vuoden on tärkeää niin asukkaille kuin muualta saapuville vierailijoillekin. Toimintakonsepteja on mietittävä entistä tarkemmin, ja hyvien kokemusten tarjoaminen aikaansaa tehokkainta markkinointia: suosittelua. Heinolan on pystyttävä uudistumaan säilyttäen silti omaleimaisuutensa ja persoonallisuutensa. Oman tapahtumatuotannon rinnalle rakennetaan vahva mahdollistajan rooli, jolla tullaan tukemaan muita tapahtumajärjestäjiä.

Uudistuva eläinsuojelulaki ei vaikeuta lintutarhan toimintaa, vaan paremminkin nostaa sen asemaa suhteessa pienimuotoisempiin toimijoihin. Talouden näkökulmasta on selvitettävänä lintutarhan tulevaisuuden vaihtoehdot. Yksi niistä on valtion jatkuvan rahoituksen varmistaminen luonnonvaraisille eläimille.

Toiminnalliset painopisteet 2020

Kulttuuripalveluiden yleisenä tavoitteena on elävä keskusta ja kaupunkikulttuuri. Toiminnan tuottavuutta ja kasvua kehitetään laajan yhteistyöverkoston avulla. Kulttuuripalvelut tukee vuosittain toiminnallaan ja taloudellaan useita paikallisia kulttuuritoimijoita.

320 MAANKÄYTTÖ

Vastuuhenkilö: maankäyttöinsinööri Marko Siitari

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmataavoite	Sitovat tavoite	Mittari	Tavoitetaso
<i>Vetovoimainen keskusta ja houkutteleva asuminen ja asumisen laatu</i>	Keskustan-Sataman-Kylpylän alueen ideoista toteutukseen	Toimijoiden sitoutuminen hankkeiden toteuttamiseen	Alueen kehittyminen
<i>Vetovoimainen keskusta ja houkutteleva asuminen ja asumisen laatu</i>	Vetovoimaisen asumisen mahdollistaminen	Asuntojen haluttavuuden lisääntyminen	Kysynnän lisääntyminen

Toiminnan kuvaus

Maankäytön palvelualueen toimintayksiköt ovat *kaavoitus* sekä *kiinteistöt ja mittaus*.

Kaavoitus vastaa kaupunkisuunnittelusta ja sen kehittämisestä mm. alueidenkäytön suunnittelulla ja elinvoimaista ja eheyttävää yhdyskuntarakennetta sekä kaupunkikuvaa kehittämällä, hyödyntäen kokeilemalla ja kehittämällä uudentyyppisiä vuorovaikutusmenettelyjä ja osallistamiskeinoja.

Kiinteistöt- ja mittaus vastaa maapolitiikasta, tonttitarjonnasta sekä mittaustoiminnasta. Maapoliittisilla toimenpiteillä turvataan mm. kaupungin maanomistusreservi tarvittaville uusille rakentamisalueille.

Tontteja vuokrataan ja myydään asumiseen ja elinkeinotoiminnalle kaupunginhallituksen vahvistamilla hinnoilla. Mittaustoimintaan ja rekisteritietoon perustuen tuotetaan erilaisia mittaus-, kartta- ja paikkatietopalveluita. Lisäksi avustetaan yksityisteiden ylläpitoa ja perusparannuksia.

Toimintaympäristö ja sen muutokset 2020 - 2023

Uusia toimenpiteitä kiinnostavan asumisen tarjonnan luomiseksi => nettomuuttovaikutukset

- Keskusta, rannat, monipaikka-asuminen, asuinalueiden tuotteistus/palvelumuotoilu, pilotit

Tiedolla johtamisen työvälineistö => systemaattisempi asiakashankinta

- Markkinoinnin, asiakashankinnan, asiakkuuksien hallinnan, paikkatiedon ja vuorovaikutteisten e-palveluiden järjestelmien älykäs integrointi => syvällisempi ymmärrys olevista ja potentiaalisista asiakkaista, arvoista, kokemuksista => täsmätoimenpiteet.

Toiminnalliset painopisteet 2020

- Keskustan-Sataman-Kylpylänalueen kehityksen edistäminen ja toimintaedellytysten mahdollistaminen (kaavoitus).
- Kaupunkisuunnittelua kehitetään tiedolla johtamista, vuorovaikutusmenettelyjä ja osallistamiskeinoja kehittämällä, sekä kaupungin eri toimialojen että kaupungin toimijoiden, kuten yritysten, yhdistysten ja asukkaiden yhteistyötä ja osallistamista kehittämällä.
- Kaupunkia kehitetään keskustan lisäksi tunnistamalla ja profiloimalla eri alueet vahvuuksineen ja kehittämällä eri alueiden lähtökohdista räätälöityjä kehittämistoimia vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä toimijoiden ja asukkaiden kanssa.
- Vierumäen yrityspuiston teollisuustonttien myynnin valmistelu ja markkinointi sekä Vierumäen kyläalueen asuintonttien haluttavuuden testaaminen.
- Maanhankinnan ja kaavoittamisen kohdistaminen houkutteleville alueille, kuten keskusta, rannat ja Vierumäki.
- Jatketaan merkittävämpien kaavahankkeiden, kuten Vierumäen-Urheiluopiston-Konniveden alueen osayleiskaavan ja Hevossaaren osayleiskaavan laadintaa
- Tähtiniemen kauppa-alueen asemakaavan saaminen valmiiksi.

INVESTOINTIOSA

Elinvoiman investoinnit

Toimielin Elinvoimalautakunta
Vastuuhenkilö: Elinvoimajohtaja Heikki Mäkilä

Maankäyttö

Vastuuhenkilö: Marko Siitari

Investoinnit:

- Vierumäen karttavääristymän korjaus
- Takymetriä hankinta
- Drone-hankinta

Perustelut:

- mittaus toiminnan tehostaminen

Strateginen tavoite:

- palvelutuotannon tehostaminen

PIENI KAUPUNKI,
ISO MAHDOLLISUUS